

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

680

Vragen van de leden **Servaes** (PvdA) en **Sjoerdsma** (D66) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat Oeganda nieuwe anti-homowetgeving voorbereidt* (ingezonden 12 november 2014).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 25 november 2014)

Vraag 1

Kent u het bericht «Uganda planning new anti-gay law despite opposition»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat het zeer onwenselijk is dat de Oegandese regering toch een nieuwe, nog striktere anti-homowetgeving wil gaan introduceren die «onnatuurlijk» gedrag wil verbieden en bestraffen?

Antwoord 2

Het is nog niet duidelijk wie het uitgelekte concept van de nieuwe anti-homowetgeving heeft gemaakt, en of deze is ontwikkeld door de regeringspartij NRM of individuele parlementariërs. Daarom is het nog onbekend of het wetsvoorstel wel wordt ingediend. Wel deelt het kabinet de opvatting dat het zeer onwenselijk zou zijn als een dergelijk wetsvoorstel zou worden aangenomen. Iedere ontkenning of inperking van gelijke rechten voor LHBT's gaat in tegen internationaal vastgelegde en ook door Uganda onderschreven mensenrechten. Dergelijke wetgeving zou ook strijdig zijn met Resolutie 275 van de Afrikaanse Commissie voor de Rechten van Mensen en Volkeren (ACHPR) van mei van dit jaar. Deze resolutie roept alle ondertekenaars van het Afrikaans Handvest voor de Rechten van Mensen en Volkeren (waaronder Uganda) op een eind te maken aan geweld en mensenrechtenschendingen op grond van seksuele oriëntatie en genderidentiteit en met wetgeving te komen om die vormen van geweld en mensenrechtenschendingen strafbaar te maken.

¹ http://www.bbc.com/news/world-africa-29994678?ocid=socialflow_twitter \

Vraag 3

Deelt u de opvatting dat moet worden voorkomen dat een eventueel verbod op de «promotie» en «financiering» van «onnatuurlijke» daden een bedreiging vormt voor de waakhond organisaties en activisten die strijden voor Lesbische, Homo-, Biseksuele en Transgender (LHBT)-rechten? Welke stappen bent u voornemens te gaan zetten om dit te voorkomen?

Antwoord 3

Ja. Op dit moment zet Nederland via de ambassade in Kampala met de internationale donorgemeenschap alle diplomatieke kanalen in om de Ugandese regering te wijzen op de verstreckende gevolgen die dit voorstel zou kunnen hebben. Deze kunnen verder reiken dan de LHBT gemeenschap. Ook personen en organisaties die werkzaam zijn op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) alsmede HIV/Aids kunnen het risico lopen gecriminaliseerd te worden volgens het uitgelekte concept voorstel.

Vraag 4

Bent u bereid via bilaterale en multilaterale kanalen uw afkeur van eventuele nieuwe anti-homowetgeving te uiten bij de Oegandese regering? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Omdat de status van het voorstel onduidelijk is, acht het kabinet de in antwoord op vraag 3 geschetste inzet op dit moment het meest effectief. Het is belangrijk in gesprek te treden met alle betrokken partijen in Uganda en te onderstrepen dat een nieuw wetsvoorstel dat homoseksualiteit en «promotie» daarvan criminaliseert niet alleen principieel onjuist zou zijn, maar ook belangrijke negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor grote delen van de bevolking. Niet alleen de rol van mensenrechtenactivisten, maar ook buitenlandse steun op het gebied van HIV/Aids en SRGR zal onder druk komen te staan en daarmee essentiële dienstverlening voor grote groepen van de Ugandese bevolking. De multilaterale kanalen zullen in dit verband een belangrijke rol spelen.

Vraag 5

Bent u bereid om, in lijn met de aankondiging van president Obama om sleutelfiguren achter de gewraakte anti-homowetgeving de toegang tot de VS te ontzeggen, de druk op de Oegandese autoriteiten op te voeren door tijdens de aankomende Raad Buitenlandse Zaken van de EU te pleiten voor het opstellen van een Europese zwarte lijst van officials die betrokken zijn bij het aanmoedigen van schendingen van LHBT-rechten?²

Antwoord 5

De specifieke toepassing van de aankondiging van president Obama om sleutelfiguren de toegang tot de VS te ontzeggen is het kabinet niet bekend. Het kabinet heeft u eerder aangegeven twijfel te hebben bij de uitvoerbaarheid van een dergelijke maatregel in EU-kader en de effectiviteit ervan. Het is van belang juist ook met de voorstanders van anti-homowetgeving in gesprek te blijven om hen te overtuigen van het feit dat deze ingaat tegen zowel de Ugandese Grondwet als de mede door Uganda onderschreven internationale mensenrechtenverdragen. Daarnaast zet Nederland samen met de lidstaten van de EU, de VS en andere partners in op het versterken van het maatschappelijk middenveld en het ondersteunen van progressieve stemmen die tegengas kunnen geven aan de anti-homobeweging in Uganda.

Vraag 6

Welke lokale initiatieven zijn er (extra) gesteund om de belangen en de veiligheid van de LHBT-gemeenschap in Oeganda te waarborgen nadat de steun aan de centrale Oegandese overheid in de justitiële sector opgeschort werd?³

² Kamerstuk 32 735, nr. 122

³ Kamerstuk 19 637, nr. 1811

Antwoord 6

Zoals door de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking eerder toegezegd, is Uganda aan de lijst van landen toegevoegd die in aanmerking komen voor financiering uit het Mensenrechtenfonds. De Nederlandse ambassade heeft een financieringsverzoek ontvangen van ongeveer € 900.000 voor een periode van 3 jaar van de mensenrechtenverdedigersorganisatie East and Horn of Africa Human Rights Defenders Project (EHAHRDP). Dit verzoek is positief beoordeeld en de verwachting is dat het project nog voor het einde van dit jaar kan worden opgestart. Daarnaast heeft Nederland een extra bijdrage van € 1,5 miljoen toegewezen aan de Democratic Governance Facility, een mede door Nederland gefinancierd multi-donor fonds. De extra Nederlandse bijdrage wordt ingezet ter versterking en uitbreiding van de programma's en activiteiten op het gebied van rechtshulp en mensenrechten. Het kabinet verwijst ook graag naar zijn recente brief aan uw Kamer over de andere besteding van de opgeschorte hulp in de justitiële sector in Uganda.

Vraag 7

Kunt u aangeven op welke wijze Nederland invulling gegeven heeft aan de toegezegde steun aan het juridisch beroep tegen de oorspronkelijk anti-homowetgeving?⁴

Antwoord 7

De Nederlandse ambassade heeft een verzoek om financiële hulp ontvangen voor het juridisch beroep. Het overleg over dit verzoek is uiteindelijk niet afgerond omdat de onverwachts snelle beslissing van het Constitutioneel Hof de verdere procedure overbodig maakte en additionele financiering niet meer nodig was. Mocht in de toekomst een dergelijk beroep weer actueel worden, dan is het kabinet bereid een verzoek om financiële steun opnieuw te overwegen.

⁴ Kamerstuk 19 637, nr. 1811